

ISTRAŽIVANJE O STAVOVIMA GRAĐANA PREMA ZAPOŠLJAVANJU I PRAVIMA RADNIKA

OKTOBAR, 2010.

Metodologija CATI (Telefonska anketa)

Realizacija:	Istraživanje sprovedeno u oktobru, 2010.
Uzorački okvir:	Populacija Crne Gore 18+, Procjena populacije na osnovu popisa stanovništva 2003 i podaci statistike o rađanju i umiranju u periodu 2003-2009. godine.
Veličina uzorka:	1037 ispitanika Troetafni slučajni reprezentativni stratifikovani uzorak
Tip uzorka:	Stratifikacija: Tip naselja (selo/grad), pol i starost Jedinica prve etape: Teritorija (opština podijeljena prema tipu naselja) veličina proporcijalna broju stanovnika Jedinica druge etape: Domaćinstva (izabrana slučajnim biranjem telefonskog broja) Jedinica treće etape: Ispitanici u okviru domaćinstva (prvi rođendan, kombinovan sa kvotama po polu i starosnim grupama)
Tip istraživanja:	Jednokratno, CATI (telefonska anketa), upitnik prosječne dužine 20 minuta
Mjesta istraživanja:	Sve opštine Crne Gore, alokacija po opštinama proporcionalna broju stanovnika.
Poststratifikacija:	Po polu, godinama, tipu naselja $\pm 3,04\%$ za pojave sa incidencom od 50%, nivo povjerenja 95%
Greška:	(<i>marginna greške</i>) $\pm 1,35\%$ za pojave sa incidencom od 5 %, nivo povjerenja 95% $\pm 2,64$ za pojave sa incidencom od 25%, nivo povjerenja 95%.

NAPOMENA: Ovaj izvještaj se pravi da bude što aktuelniji tako da nema vremena za ispravljanje štamparskih grešaka i drugih grešaka kucanja (podaci u grafikonima)

O projektu:

Centar za monitoring u saradnji sa Juventasom i Cazasom realizuje projekat kojim ima za cilj da doprinese jačanju zastupanja i nadzornih funkcija organizacija civilnog društva u Crnoj Gori kako bi se djelovanjem Koalicije uticalo na politiku i izradu zakona u oblasti zdravlja i socijalnih pitanja. Poseban cilj je razvoj kapaciteta za kreiranje javnih politika Koalicije za društvene promjene i njenih članova za zastupanje zasnovano na činjenicama u okviru Strategije za socijalnu inkluziju i smanjenje siromaštva (SSSSI).

Organizacije civilnog društva aktivne u oblasti zdravstva i socijalne zaštite učestvuju u procesu pripreme i pisanja strateških dokumenta i kako bi njihov doprinos bio što veći potrebno je unaprijediti njihove kapacitete u toj oblasti.

Koalicija je otvorenog tipa i mogu joj pristupiti sve zainteresovane organizacije civilnog društva koje se bave problemom smanjenja siromaštva u Crnoj Gori i socijalnom inkluzijom. Organizacije koje su u prvom krugu pozvane da postanu članice Koalicije, su lideri civilnog društva u oblasti zdravstva, obrazovanja, socijalne zaštite i borbe protiv nezaposlenosti:

1. Crnogorsko društvo za borbu protiv raka
2. Pedagoški centar
3. Centar za građansko obrazovanje
4. Ekvista
5. Fondacija za stipendiranje Roma
6. Udruženje roditelja djece sa posebnim potrebama

Svaki predstvanik organizacije će imati svoje mjesto u radnoj grupi koja će se baviti određenom problemskom cjelinom Strategije za smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti.

Aktivnosti na projektu

Članice Koalicije će proći stručnu obuku putem organizovanih treninga u sljedećim oblastima:

1. Pisanje EU projekata, Podgorica
2. Zastupanje zasnovano na činjenicama, Podgorica
3. Napredni nivo "Zastupanje zasnovano na činjenicama", Sarajevo
4. Pisanje efektivnih javnih praktičnih politika, Beograd

U okviru projekta će se vršiti monitoring implementacije SSSSI, istraživanja javnog mnjenja, kao i priprema studija za unapređenje implementacije SSSSI. Svaka organizacija će imati svog predstavnika u radnim grupama koje će biti zadužene za pisanje studija. Svaka radna grupa će korespondirati određenoj problemskom cjelinom SSSSI-e. Pripremljene studije će biti predstavljene javnosti na otvorenim panel diskusijama, a istovremeno će biti štampane i distribuirane u Crnoj Gori.

KLJUČNI NALAZI

Istraživanje stavova građana o *zapošljavanju i pravima radnika* u Crnoj Gori sprovedeno je u oktobru, 2010 godine na uzorku od 1037 ispitanika, telefonskim putem. Cilj istraživanja je da se ocijeni percepcija stanovništva trenutnih mogućnosti za zapošljavanje, kao i upoznatost, odnosno stepen poštovanja radničkih prava. Rezultati istraživanja i drugih povezanih istraživanja su poslužili kao osnov za određivanje teme studije javne praktične politike iz domena zapošljavanja: „Pristup tržištu rada – osvrt sa pozicije OSI, Roma i Egipćana“. Istraživanje je pokazalo da građani ne smatraju da svi imaju jednaku šansu za ulaskom na tržište rada, da se radnička prava generalno ne poštuju, ali i da bi im odgovaralo da radno okruženje dijele sa OSI, odnosno Romima i Egipćanima.

Zaposleni u Crnoj Gori uglavnom su čekali kraće od dvije godine na mogućnost da se zaposle. Duže od dvije godine čekalo je ipak 25,8% ispitanika. Ovdje je potrebno podsjetiti da je istraživanje obuhvatilo sve generacije i sve periode zapošljavanja. Ispitanici koji žive na selu značajno duže čekaju na zaposlenje. Takođe, ispitanici sa završenom srednjom školom u prosjeku čekaju duže u odnosu na one sa osnovnom ili završenom visokom školom.

Ispitanici su uglavnom duže od 5 godina u trenutnom radnom odnosu. Ukupno je 18,7% onih koji su u radnom odnosu kraće od godinu dana i ovo su uglavnom mlađi ljudi. Ovi rezultati navode na rijetke promjene radnih mjesta.

Istraživanje je pokazalo da izmjene koje predviđa novi Zakon o radu po kom se uslov za starosnu penziju i za muškarce i za žene stiče sa 67 godina nemaju podršku crnogorskih građana. Velika većina ispitanih smatra da je taj uslov suviše rigorozan, odnosno da je suviše kasno sa 67 godina steći uslov za starosnu penziju.

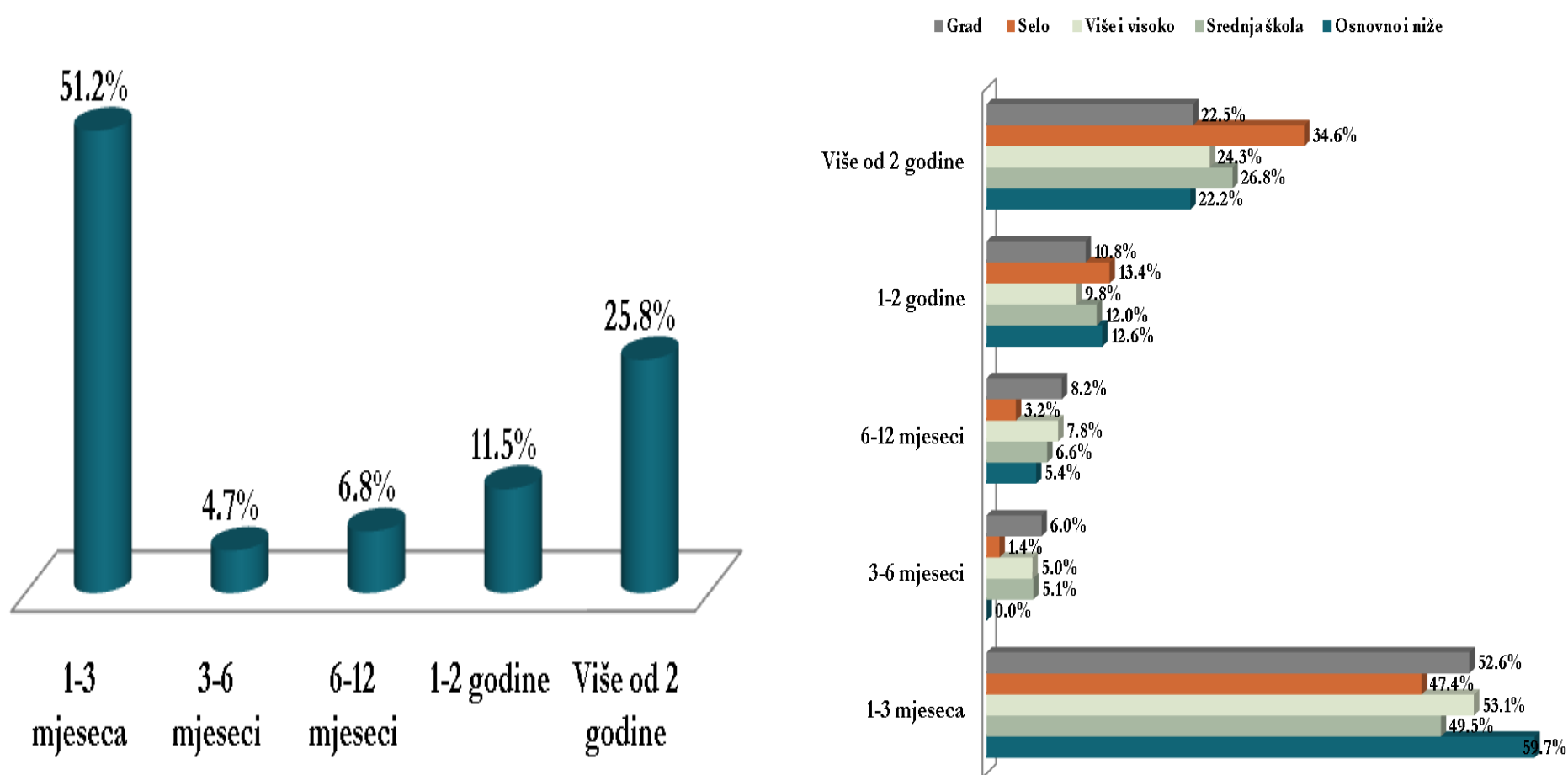
Preko polovine ispitanih procjenjuje da nije upoznat sa svojim radničkim pravima, njih 57,7%. Obrazovanje definitivno ima značajan uticaj, pa je među obrazovanijima učestaliji odgovor da jesu upoznati sa radničkim pravima. Mlađi ispitanici i ispitanici koji žive u manje urbanoj sredinama su manje upoznati sa radnim pravima.

Velika većina ispitanika smatra da se radnička prava u Crnoj Gori uglavnom ne poštuju (35,6%) ili ne poštuju u potpunosti (40%). Tek 3,5% ispitanika smatra da se radnička prava u Crnoj Gori u potpunosti poštuju.

Većini ispitanika bi odgovaralo da sa njim/njom radi osoba sa invaliditetom (79,7%). Takođe, velikoj većini bi odgovaralo da sa njim/njom radi Rom ili Romkinja (75,2%).

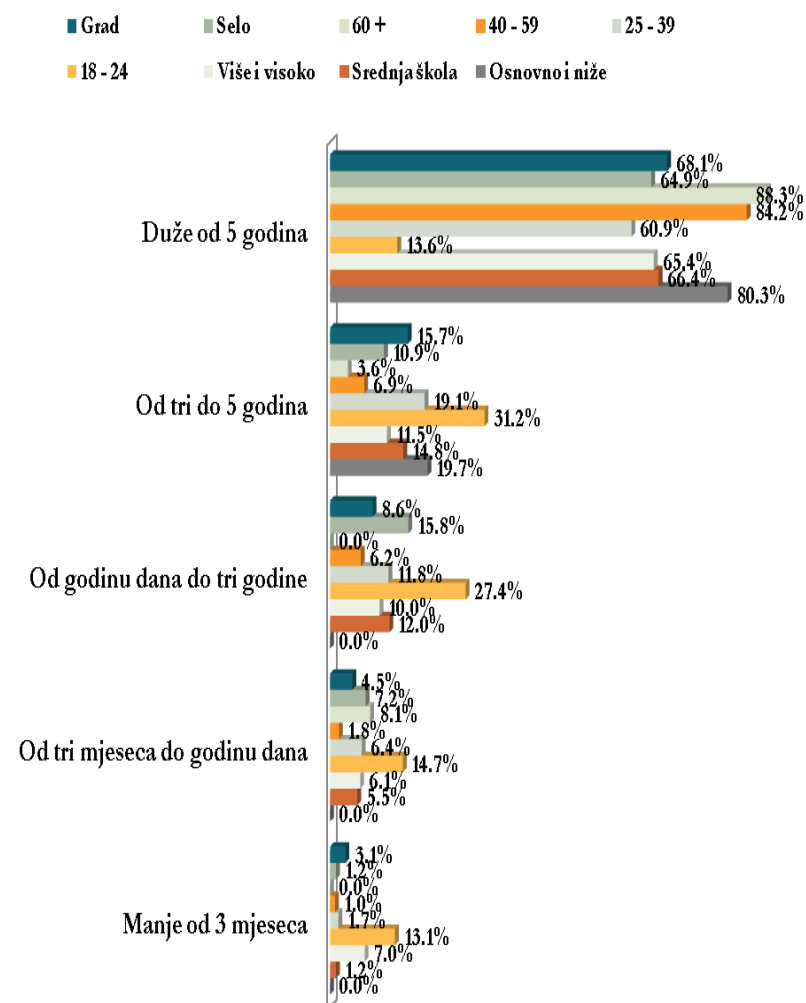
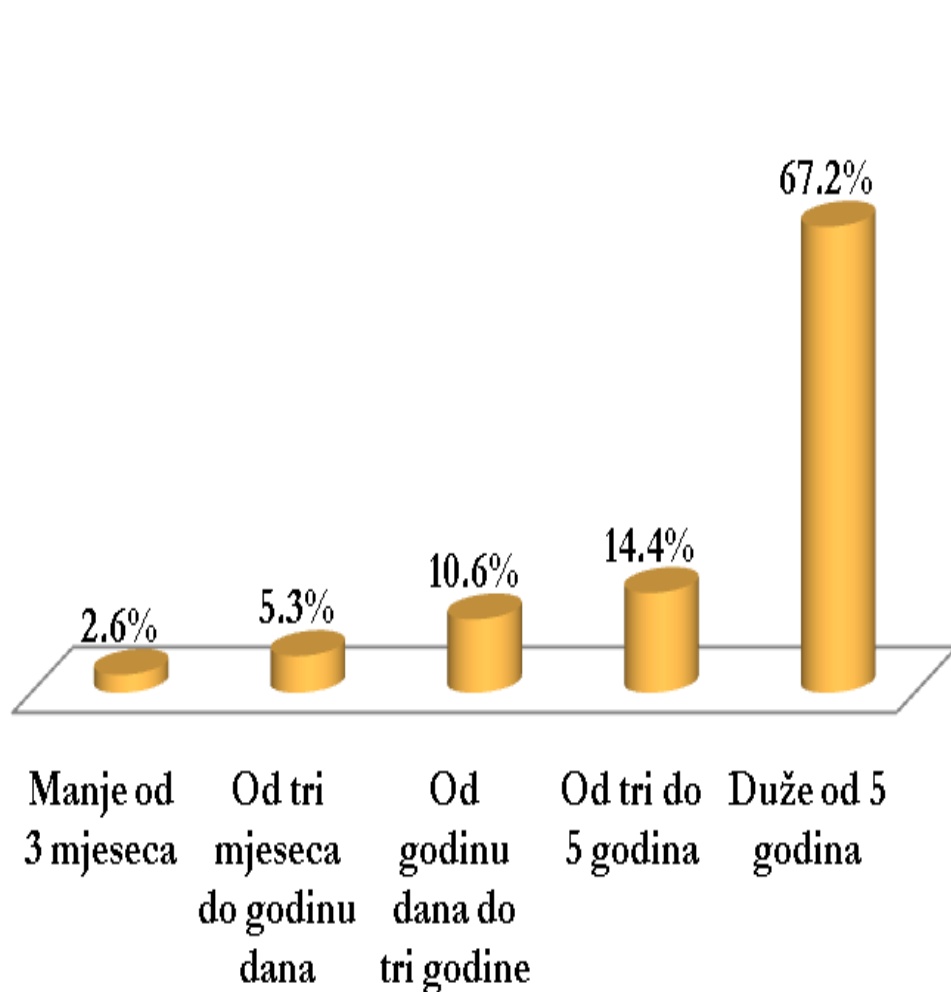
Koliko dugo ste čekali na zaposlenje? (nakon završetka školovanja, završetka radnog odnosa)

Oni koji su zaposleni

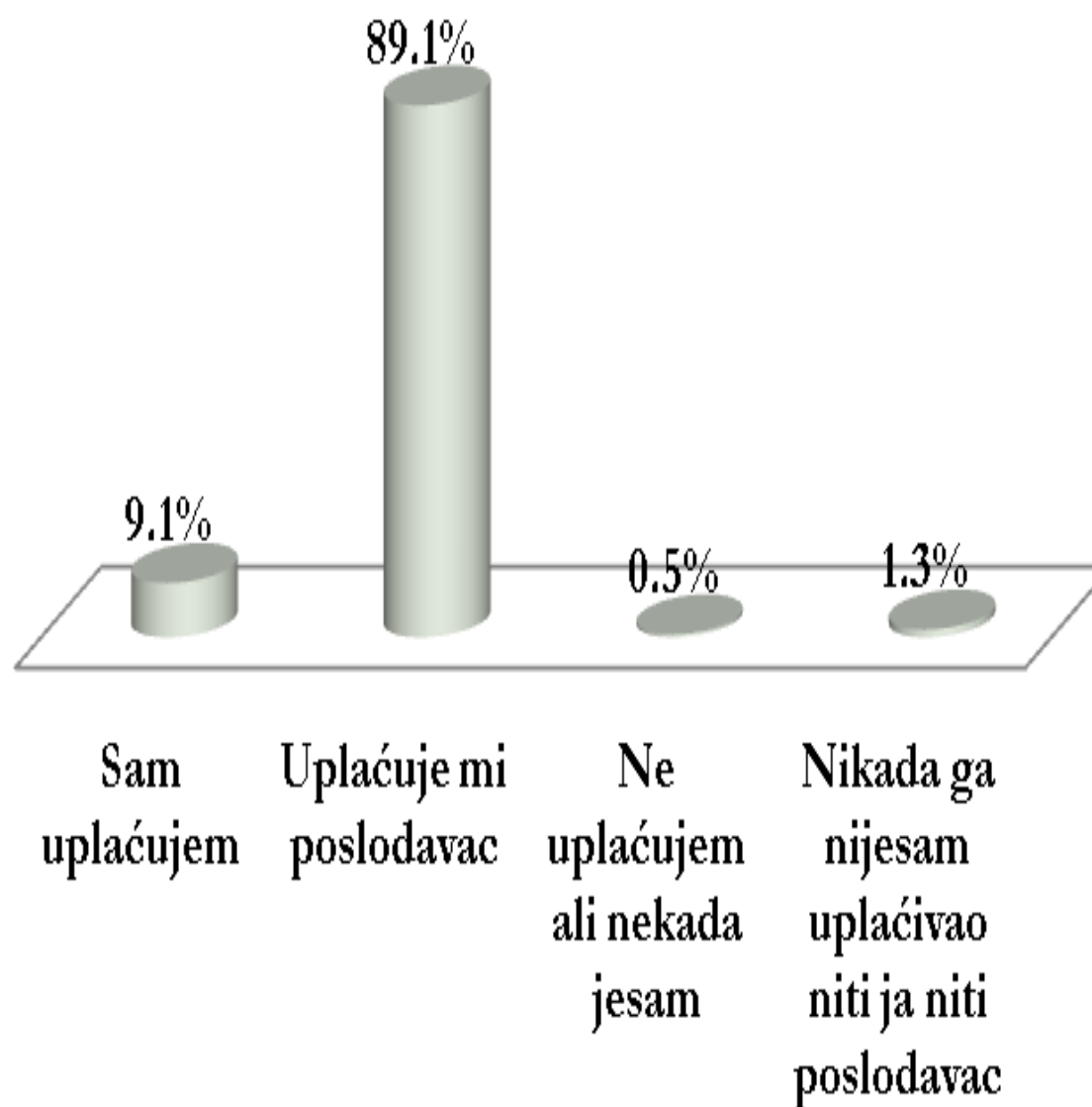
Koliko dugo ste u trenutnom random odnosu?

Oni koji su zaposleni

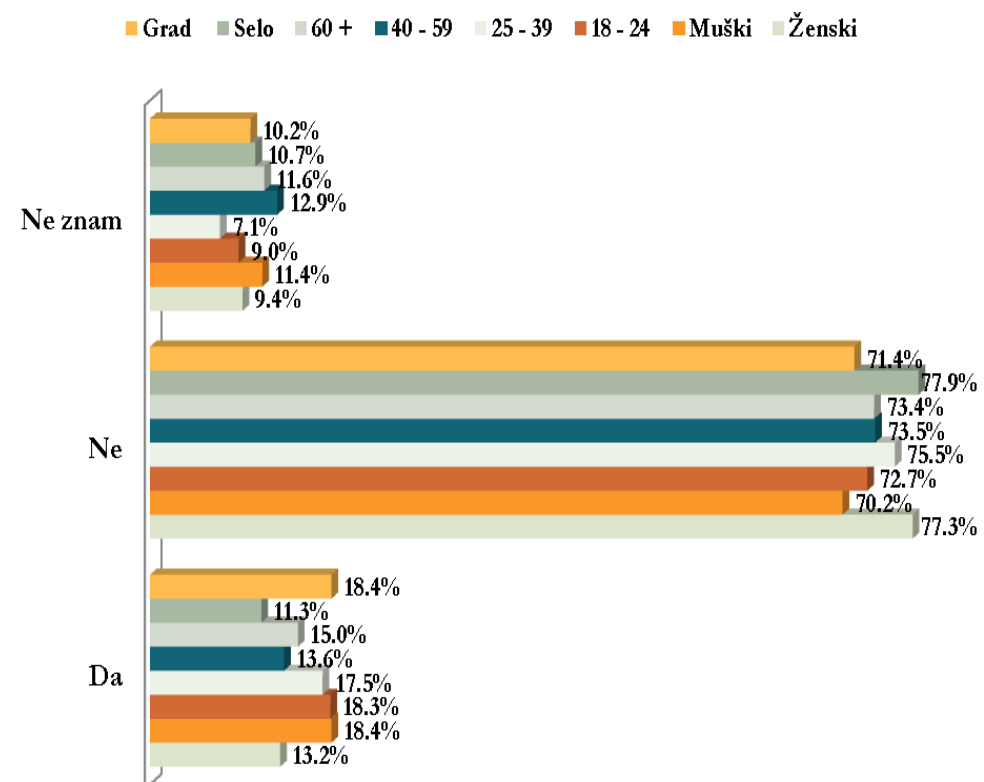
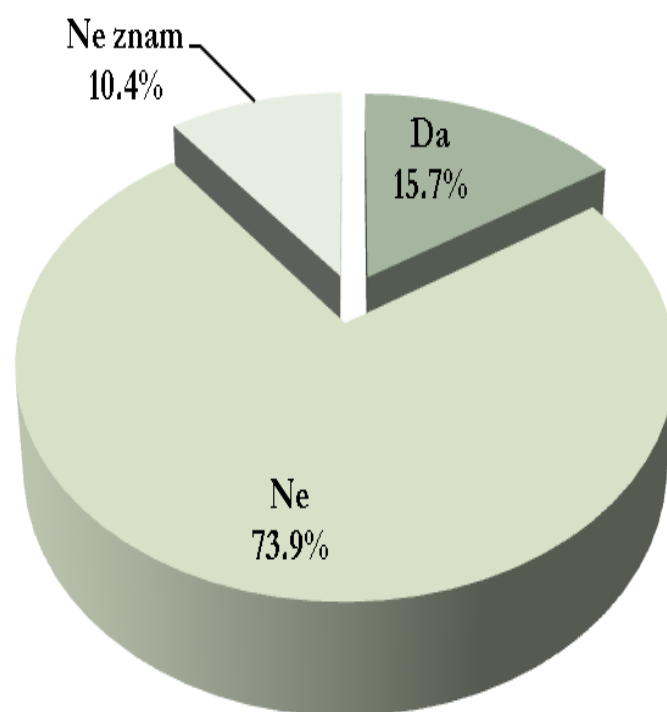
Ko Vam plaćuje radni staž?

Oni koji su zaposleni

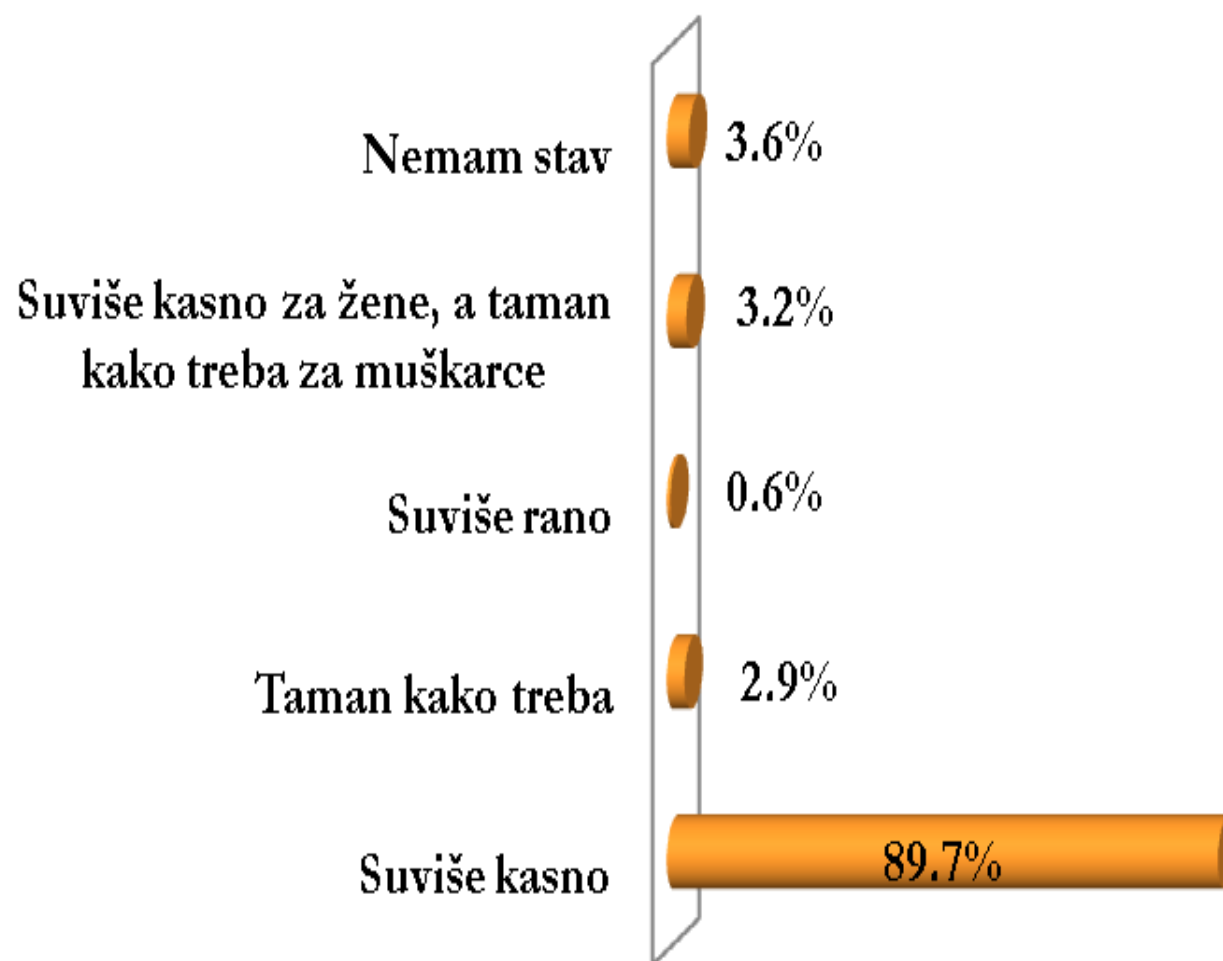
Da li se u ovdašnjim prilikama moguće zaposliti bez protekcije?

Ukupna ciljna populacija

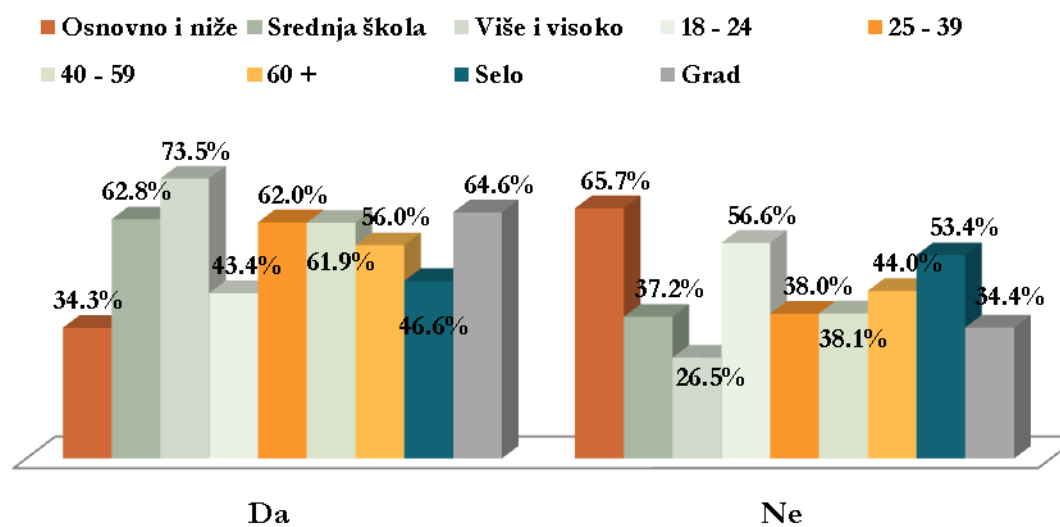
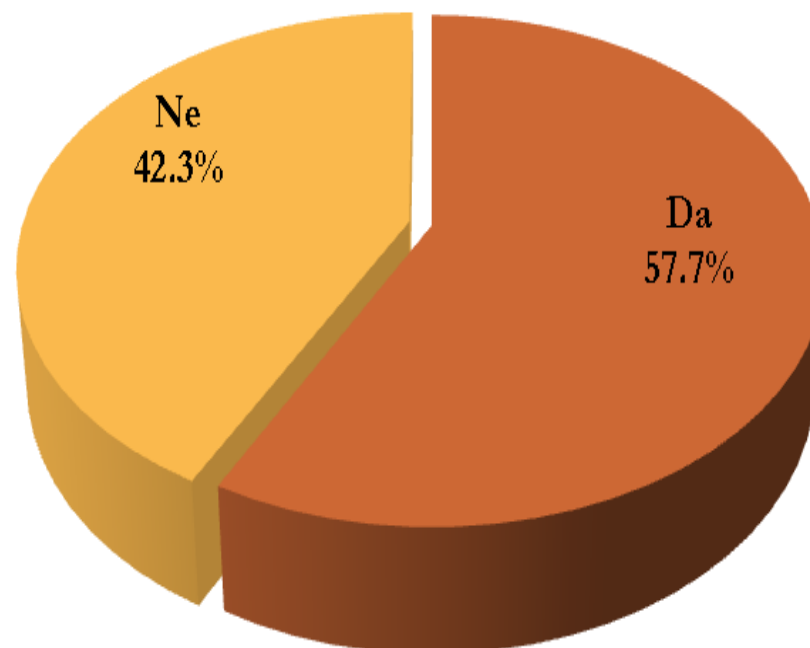
Novi Zakon o radu predviđa da se uslov za starosnu penziju i za žene i za muškarce stiče sa 67 godina. Vaše mišljenje je da je:

Ukupna ciljna populacija

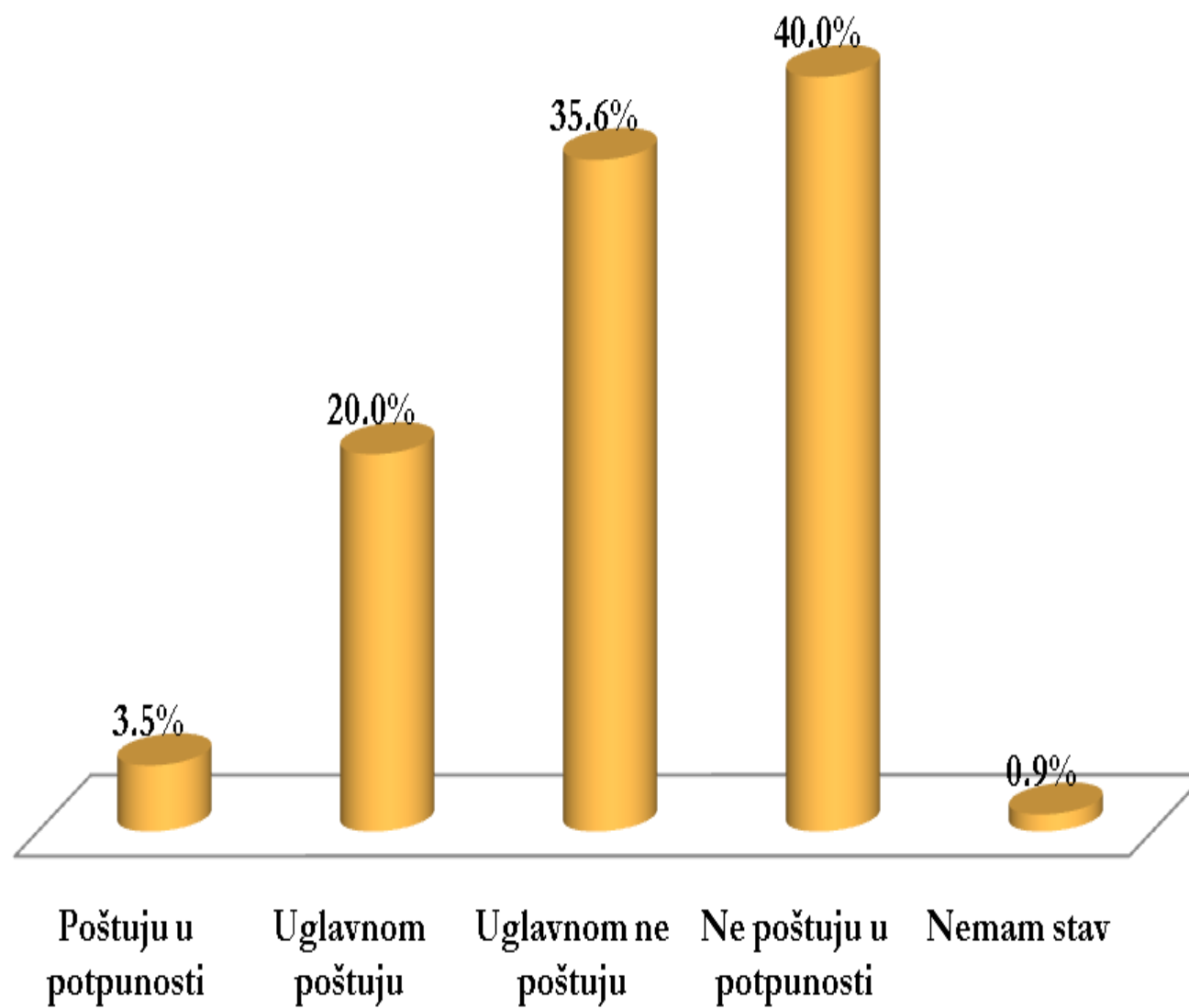

Da li ste upoznati sa Vašim radničkim pravima?

Ukupna ciljna populacija

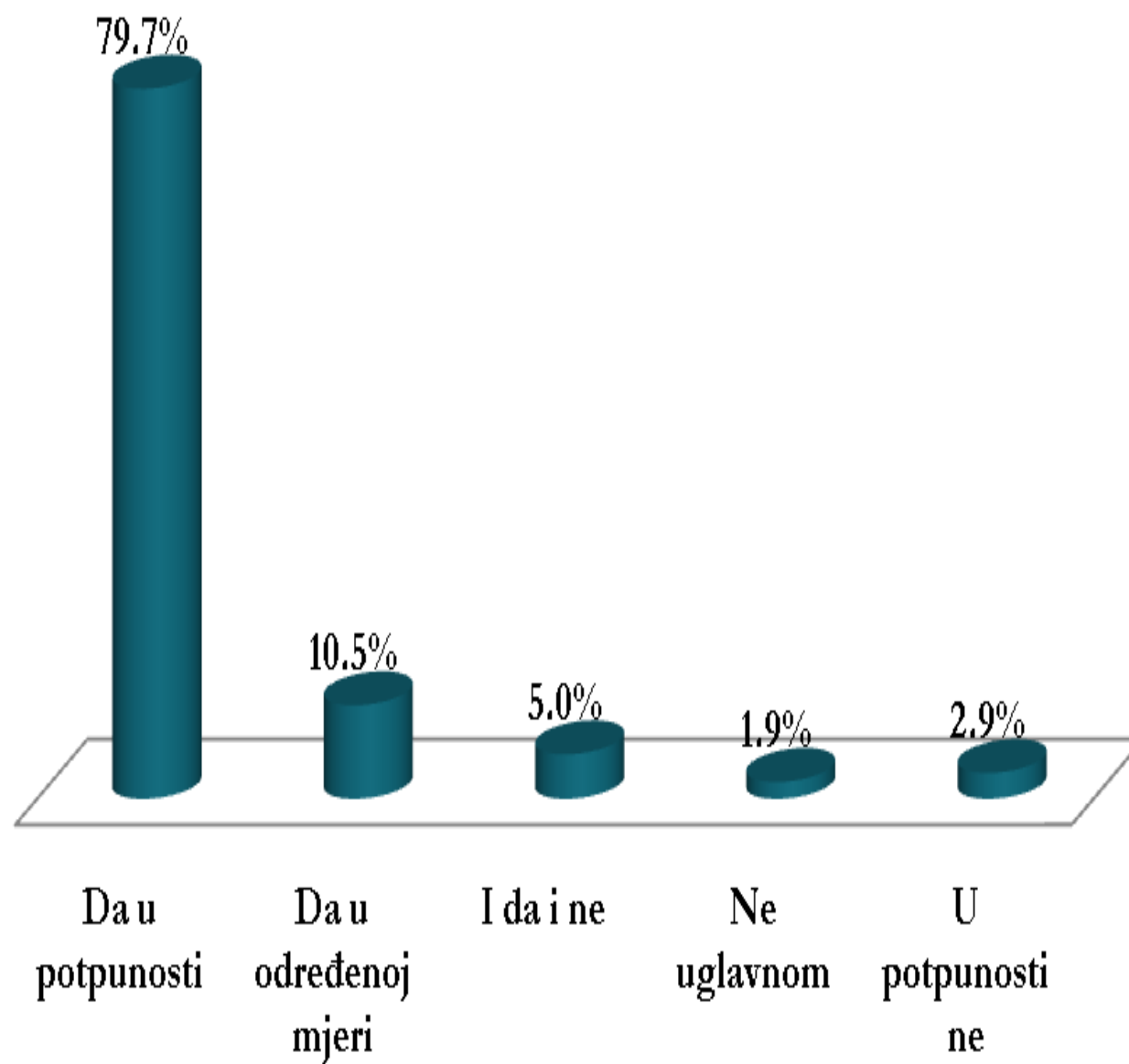

Radnička prava u Crnoj Gori se: *Ukupna ciljna populacija*

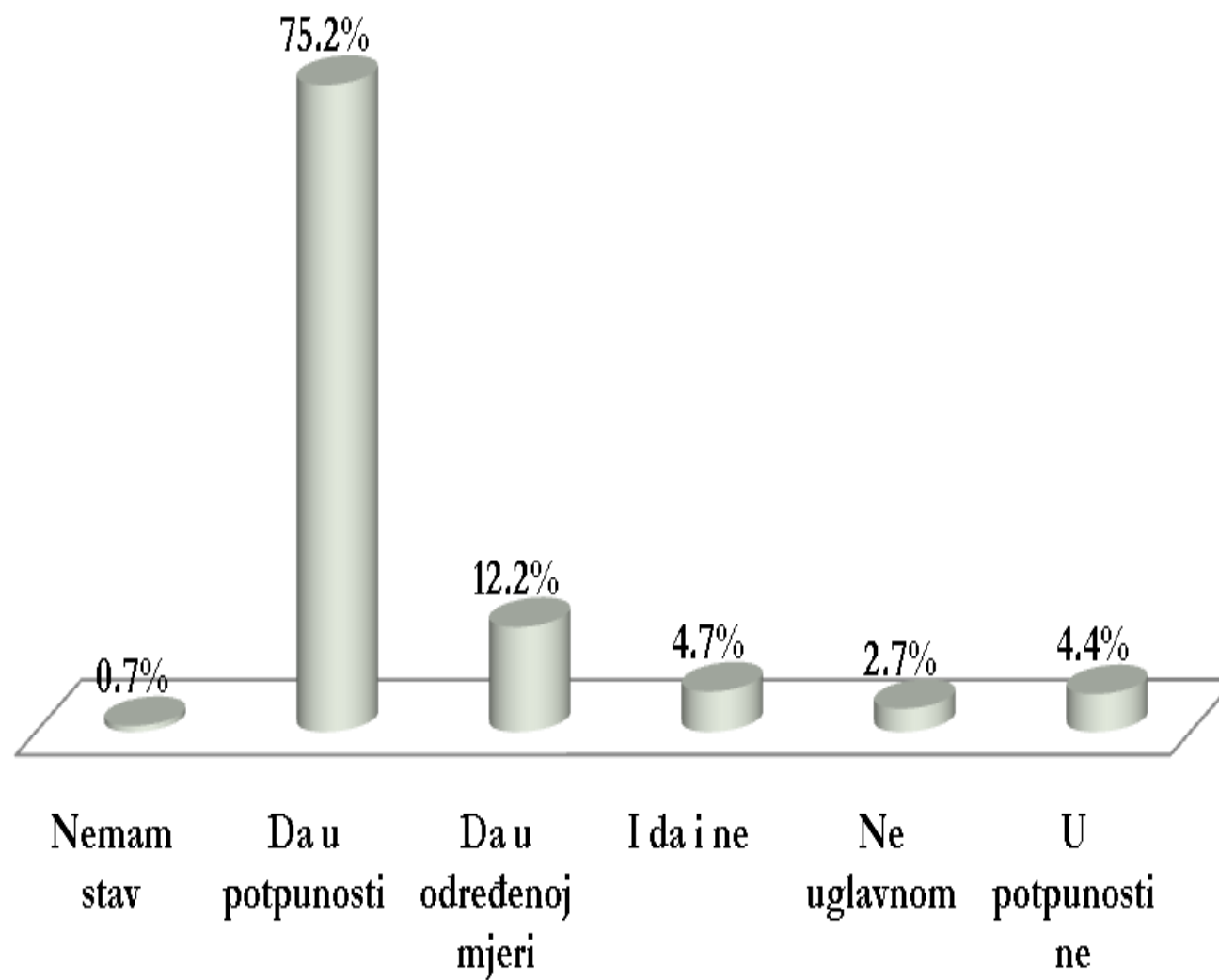
Da li bi Vam odgovaralo da sa Vama radi osoba sa invaliditetom?

Ukupna ciljna populacija

Da li bi Vam odgovaralo da sa Vama radi Rom ili Romkinja?

Ukupna ciljna populacija

REZULTATI (CATI)

Za sebe bi rekli da ste?

Ukupna ciljna populacija

		Za sebe bi rekli da ste?							Total
		Nezaposlen i ne tražim posao	Nezaposlen, aktivno tražim posao i preuzimam određene mjere	Drugo (poljoprivrednik, privremeni poslovi, honorarni ...)	Zaposlen na određeno vrijeme	Imam stalno zaposlenje	Penzioner	Student/učenik	
Pol	Ženski	22,6%	19,4%	1,3%	7,2%	21,1%	22,0%	6,4%	536
	Muški	8,1%	17,3%	4,5%	9,5%	29,2%	22,5%	8,8%	501
Obrazovanje	Osnovno i niže	33,8%	11,1%	2,7%	2,1%	8,4%	32,9%	9,1%	250
	Srednja škola	11,4%	22,1%	3,4%	8,9%	28,8%	19,0%	6,4%	618
	Više i visoko	4,1%	15,5%	,9%	15,4%	35,7%	18,5%	9,8%	169
Starosne grupe	18 - 24	5,4%	23,2%	,9%	9,1%	14,8%	1,3%	45,3%	159
	25 - 39	13,6%	29,9%	5,5%	14,7%	33,8%	,5%	1,9%	286
	40 - 59	17,7%	18,8%	2,1%	7,9%	36,7%	16,7%		352
	60 +	21,7%	,7%	1,9%	,7%	4,1%	70,4%	,4%	239
Prebivalište	Selo	22,2%	23,9%	4,2%	6,1%	18,1%	20,0%	5,5%	395
	Grad	11,6%	15,0%	2,0%	9,7%	29,3%	23,6%	8,9%	642
Total		15,6%	18,4%	2,8%	8,3%	25,0%	22,2%	7,6%	1,037

Koliko dugo ste čekali na zaposlenje? (nakon završetka školovanja, završetka radnog odnosa)

Oni koji su zaposleni

		Koliko dugo ste čekali zaposlenje? (nakon završetka školovanja, završetka radnog odnosa)					Total
		1-3 mjeseca	3-6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-2 godine	Više od 2 godine	
Pol	Ženski	49,7%	5,1%	7,6%	12,6%	25,0%	152
	Muški	52,3%	4,4%	6,2%	10,6%	26,5%	194
Obrazovanje	Osnovno i niže	59,7%		5,4%	12,6%	22,2%	26
	Srednja škola	49,5%	5,1%	6,6%	12,0%	26,8%	233
	Više i visoko	53,1%	5,0%	7,8%	9,8%	24,3%	86
Starosne grupe	18 - 24	61,1%	1,8%	1,8%	13,7%	21,6%	38
	25 - 39	45,2%	8,1%	7,6%	13,9%	25,3%	139
	40 - 59	53,5%	2,8%	7,2%	8,5%	28,0%	157
	60 +	58,6%		8,1%	15,6%	17,7%	12
Prebivalište	Selo	47,4%	1,4%	3,2%	13,4%	34,6%	96
	Grad	52,6%	6,0%	8,2%	10,8%	22,5%	250
Total		51,2%	4,7%	6,8%	11,5%	25,8%	346

Koliko dugo ste u trenutnom random odnosu?

Oni koji su zaposleni

		Koliko dugo ste u trenutnom random odnosu?					Total
		Manje od 3 mjeseca	Od tri mjeseca do godinu dana	Od godinu dana do tri godine	Od tri do 5 godina	Duže od 5 godina	
Pol	Ženski	3,1%	3,6%	11,5%	12,4%	69,3%	152
	Muški	2,2%	6,5%	9,9%	15,9%	65,5%	194
Obrazovanje	Osnovno i niže				19,7%	80,3%	26
	Srednja škola	1,2%	5,5%	12,0%	14,8%	66,4%	233
	Više i visoko	7,0%	6,1%	10,0%	11,5%	65,4%	86
Starosne grupe	18 - 24	13,1%	14,7%	27,4%	31,2%	13,6%	38
	25 - 39	1,7%	6,4%	11,8%	19,1%	60,9%	139
	40 - 59	1,0%	1,8%	6,2%	6,9%	84,2%	157
	60 +		8,1%		3,6%	88,3%	12
Prebivalište	Selo	1,2%	7,2%	15,8%	10,9%	64,9%	96
	Grad	3,1%	4,5%	8,6%	15,7%	68,1%	250
Total		2,6%	5,3%	10,6%	14,4%	67,2%	346

Ko Vam uplaćuje radni staž?

Oni koji su zaposleni

		Ko Vam uplaćuje radni staž?				Total
		Sam uplaćujem	Uplaćuje mi poslodavac	Ne uplaćujem ali nekada jesam	Nikada ga nijesam uplaćivao niti ja niti poslodavac	
Pol	Ženski	6,4%	92,2%		1,4%	152
	Muški	11,3%	86,7%	,9%	1,2%	194
Obrazovanje	Osnovno i niže		100,0%			26
	Srednja škola	9,4%	88,4%	,5%	1,7%	233
	Više i visoko	11,2%	87,7%	,6%	,5%	86
Starosne grupe	18 - 24	9,8%	90,2%			38
	25 - 39	8,3%	91,4%		,3%	139
	40 - 59	9,9%	86,5%	1,1%	2,5%	157
	60 +	7,2%	92,8%			12
Prebivalište	Selo	9,7%	86,3%	1,2%	2,9%	96
	Grad	8,9%	90,2%	,2%	,7%	250
Total		9,1%	89,1%	,5%	1,3%	346

Da li se u ovdašnjim prilikama moguće zaposliti bez protekcije?

Ukupna ciljna populacija

		Da li se u ovdašnjim prilikama moguće zaposliti bez protekcije?			Total
		Da	Ne	Ne znam	
Pol	Ženski	13,2%	77,3%	9,4%	536
	Muški	18,4%	70,2%	11,4%	501
Obrazovanje	Osnovno i niže	15,6%	71,9%	12,5%	250
	Srednja škola	15,1%	75,3%	9,6%	618
	Više i visoko	18,1%	71,7%	10,2%	169
Starosne grupe	18 - 24	18,3%	72,7%	9,0%	159
	25 - 39	17,5%	75,5%	7,1%	286
	40 - 59	13,6%	73,5%	12,9%	352
	60 +	15,0%	73,4%	11,6%	239
Prebivalište	Selo	11,3%	77,9%	10,7%	395
	Grad	18,4%	71,4%	10,2%	642
Total		15,7%	73,9%	10,4%	1,037

Novi Zakon o radu predviđa da se uslov za starosnu penziju i za žene i za muškarce stiče sa 67 godina. Vaše mišljenje je da je:

Ukupna ciljna populacija

		Novi Zakon o radu predviđa da se uslov za starosnu penziju i za žene i za muškarce stiče sa 67 godina. Vaše mišljenje je da je:					Total
		Suviše kasno	Taman kako treba	Suviše rano	Suviše kasno za žene, a taman kako treba za muškarce	Nemam stav	
Pol	Ženski	89,6%	2,6%	,3%	4,5%	3,0%	536
	Muški	89,8%	3,3%	,9%	1,8%	4,2%	501
Obrazovanje	Osnovno i niže	87,7%	1,8%	,9%	3,9%	5,6%	250
	Srednja škola	91,4%	2,3%	,5%	2,8%	3,0%	618
	Više i visoko	86,5%	6,7%	,5%	3,6%	2,6%	169
Starosne grupe	18 - 24	87,0%	3,1%	1,4%	1,4%	7,0%	159
	25 - 39	90,2%	2,1%	,2%	3,9%	3,7%	286
	40 - 59	91,0%	2,8%	1,0%	3,6%	1,6%	352
	60 +	89,0%	3,9%		3,0%	4,1%	239
Prebivalište	Selo	89,3%	1,7%	,8%	3,2%	5,0%	395
	Grad	89,9%	3,7%	,5%	3,2%	2,7%	642
Total		89,7%	2,9%	,6%	3,2%	3,6%	1,037

Da li ste upoznati sa Vašim radničkim pravima?

Ukupna ciljna populacija

		Da li ste upoznati sa Vašim radničkim pravima?		Total
		Da	Ne	
Pol	Ženski	53,7%	46,3%	536
	Muški	62,0%	38,0%	501
Obrazovanje	Osnovno i niže	34,3%	65,7%	250
	Srednja škola	62,8%	37,2%	618
	Više i visoko	73,5%	26,5%	169
Starosne grupe	18 - 24	43,4%	56,6%	159
	25 - 39	62,0%	38,0%	286
	40 - 59	61,9%	38,1%	352
	60 +	56,0%	44,0%	239
Prebivalište	Selo	46,6%	53,4%	395
	Grad	64,6%	35,4%	642
Total		57,7%	42,3%	1,037

Radnička prava u Crnoj Gori se: *Ukupna ciljna populacija*

		Radnička prava u Crnoj Gori se:					Total
		Poštuju u potpunosti	Uglavnom poštuju	Uglavnom ne poštuju	Ne poštuju u potpunosti	Nemam stav	
Pol	Ženski	3,5%	19,3%	38,7%	37,6%	,8%	536
	Muški	3,5%	20,7%	32,2%	42,5%	1,1%	501
Obrazovanje	Osnovno i niže	3,1%	15,0%	40,5%	38,2%	3,3%	250
	Srednja škola	3,7%	21,0%	33,3%	41,7%	,2%	618
	Više i visoko	3,4%	23,6%	36,6%	36,2%	,2%	169
Starosne grupe	18 - 24	9,5%	25,7%	38,6%	26,1%		159
	25 - 39	1,5%	23,0%	37,8%	36,9%	,8%	286
	40 - 59	3,1%	17,9%	32,2%	46,1%	,8%	352
	60 +	2,5%	9,5%	35,8%	43,9%	2,1%	239
Prebivalište	Selo	3,4%	17,9%	34,1%	43,3%	1,3%	395
	Grad	3,6%	21,3%	36,5%	37,9%	,7%	642
Total		3,5%	20,0%	35,6%	40,0%	,9%	1,037

Da li bi Vam odgovaralo da sa Vama radi osoba sa invaliditetom?

Ukupna ciljna populacija

		Da li bi Vam odgovaralo da sa Vama radi osoba sa invaliditetom?					Total
		Da u potpunosti	Da u određenoj mjeri	I da i ne	Ne uglavnom	U potpunosti ne	
Pol	Ženski	81,8%	10,2%	3,0%	1,8%	3,1%	536
	Muški	77,4%	10,7%	7,2%	2,0%	2,7%	501
Obrazovanje	Osnovno i niže	80,5%	9,1%	4,5%	2,9%	2,9%	250
	Srednja škola	78,4%	10,9%	5,6%	1,8%	3,3%	618
	Više i visoko	83,2%	10,9%	3,8%	,5%	1,6%	169
Starosne grupe	18 - 24	76,8%	12,5%	3,4%	4,9%	2,4%	159
	25 - 39	79,7%	11,5%	6,0%	,9%	1,9%	286
	40 - 59	80,7%	9,2%	4,3%	1,9%	3,9%	352
	60 +	80,1%	9,7%	6,1%	,9%	3,1%	239
Prebivalište	Selo	82,7%	7,2%	4,4%	2,1%	3,5%	395
	Grad	77,8%	12,5%	5,4%	1,7%	2,6%	642
Total		79,7%	10,5%	5,0%	1,9%	2,9%	1,037

Da li bi Vam odgovaralo da sa Vama radi Rom ili Romkinja?

Ukupna ciljna populacija

		Da li bi Vam odgovaralo da sa Vama radi Rom ili Romkinja?						Total
		Nemam stav	Da u potpunosti	Da u određenoj mjeri	I da i ne	Ne uglavnom	U potpunosti ne	
Pol	Ženski	,6%	74,6%	12,1%	4,5%	3,6%	4,6%	536
	Muški	,9%	75,8%	12,4%	5,0%	1,8%	4,2%	501
Obrazovanje	Osnovno i niže		74,4%	9,4%	8,0%	2,2%	6,0%	250
	Srednja škola	,8%	74,2%	13,1%	4,3%	3,5%	4,2%	618
	Više i visoko	1,7%	79,9%	13,4%	1,6%	,6%	2,8%	169
Starosne grupe	18 - 24		75,0%	14,1%	3,2%	4,1%	3,6%	159
	25 - 39	,2%	75,3%	14,5%	4,4%	2,5%	3,2%	286
	40 - 59	1,4%	76,9%	9,9%	3,9%	3,1%	4,9%	352
	60 +	,9%	72,6%	11,8%	7,5%	1,4%	5,7%	239
Prebivalište	Selo	,5%	79,4%	7,9%	5,8%	1,6%	4,8%	395
	Grad	,9%	72,6%	14,9%	4,1%	3,4%	4,1%	642
Total		,7%	75,2%	12,2%	4,7%	2,7%	4,4%	1,037